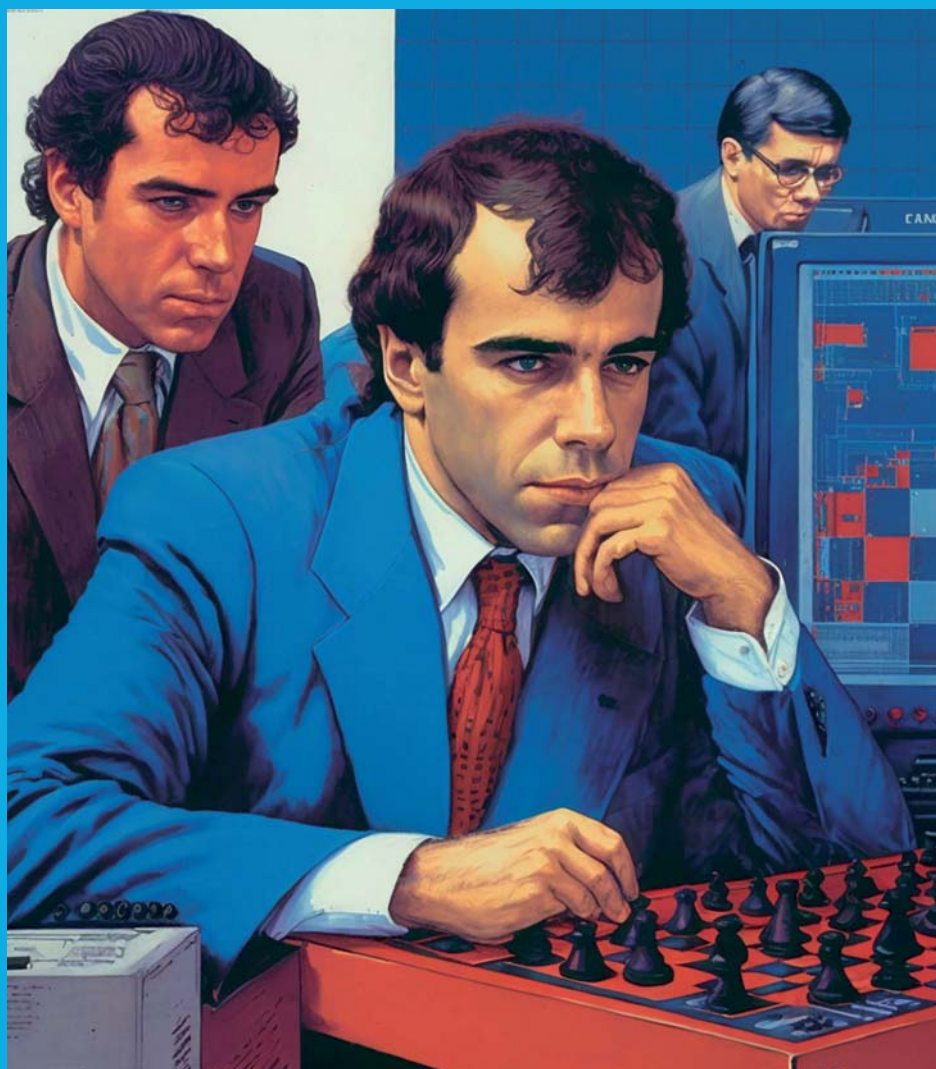

SERRA D'OR

INTEL·LIGÈNCIA ARTIFICIAL: JOSEP M. GANYET, ÀLEX HINOJO, CARME TORRAS,
 ALBERT BARQUÈ-DURAN I RICARDO MEJÍA — CONVERSA AMB EL FILÒSOF
 JOSEP M. ESQUIROL: JORDI SÀNCHEZ TORRENTS — CÒMIC «LA FILLA DEL MAR»
 D'ÀNGEL GUIMERÀ: ADAPTACIÓ DE QUIM NOGUERO I JOSEMARIA CASANOVAS
 — PREMIS CRÍTICA «SERRA D'OR» 2023 — DAGOLL DAGOM, NITS DE MÚSICA
 I ESTRELLES: ENRIC CIURANS

**FUSTER
ARTICULISTA**

J. Àngel Cano Mateu
Joan Fuster i «Serra d'Or».
Els articles seriatos (1968-1984)

Publicacions de la Universitat de València,
València, 2022.

Amb aquesta publicació, el professor Cano es proposa oferir l'estudi crític i la valoració literària dels articles de Joan Fuster apareguts a «Serra d'Or». S'emmarquen en dues col·leccions els títols de les quals són: «Restriccions mentals» (1968-1973) i «Passar el dia, empènyer l'any» (1978-1984). L'extensa obra de l'escriptor de Sueca té molts estudiosos, però cap que s'hagi interessat fins ara per la col·laboració sostinguda amb «Serra d'Or», que arriba a comptar amb cent trenta articles. Cano és un estudiós cartesià i ofereix una anàlisi de rigor que comença amb una reflexió clau que impregna tot el volum: quin tipus d'articles escriví Fuster a les pàgines de «Serra d'Or»? La conclusió és clara: són peces d'assaig, no peces periodístiques que s'inclouen en un tipus de premsa especialitzada. I les situa en la línia de l'assaig defensat pel mestre Montaigne. No és menor l'apreciació, ja que l'aposta per l'assaig descriu també la intenció de Fuster i la seva actitud en escriure a «Serra d'Or». Els registres del de Sueca són molt variats, però en aquestes publicacions es decanta per la reflexió i, en certa manera, per la provocació, el fet d'apel·lar al lector, fer pensar, argumentar i, en alguns casos, respondre a inquietuds que expressaven els seus lectors. A continuació, l'estudi s'interessa per contextualitzar la relació de l'autor

amb «Serra d'Or». Un lligam de vint-i-cinc anys que comença quan era un escriptor molt jove i poc conegut. Perfilava el tarannà quotidià de l'escriptor i desmitifica algunes actituds una mica llegendàries. Cano descriu de manera panoràmica el conjunt de l'obra publicada a «Serra d'Or» i classifica els articles en cinc categories. El següent pas: analitzar els articles, arribar a determinar l'origen de cada «càpsula» i fer un estudi més aprofundit de nou textos especialment significatius. – G.O. DE L.B.

**SENDERISME
URBÀ**

Xavier Martínez i Edo
Els camins antics de Barcelona.
21 itineraris de senderisme urbà
seguint les traces dels camins
antics al Pla de Barcelona

Cossetània i Ajuntament de Barcelona,
Barcelona, 2022.

Quan es parla d'un llibre de senderisme, el nostre imaginari automàticament el situa als paratges naturals: muntanyes, parcs naturals, vies verdes. Rarament pensariem en un àmbit urbà, llevat dels pocs casos d'aquelles poblacions que integren un parc amb unes dimensions suficients per encabir-hi una proposta d'excursió. En canvi, aquí ens trobem amb un plantejament diametralment

oposat. Totes les rutes que se'ns proposen són urbanes i tenen el comú denominador que ens fan transitar per camins que ja no hi són. Aquesta recuperació d'una absència es fa mostrant, justament, la pervivència de la seva presència. L'evolució urbanística de tot el pla que actualment ocupa la ciutat de Barcelona ha modificat substancialment la geografia natural i humana que, fins a començaments del segle XIX, formava aquesta àrea. Al llarg dels anys havien sorgit algunes vies de comunicació, moltes de les quals ens fan retrocedir a l'època romana (i, molt probablement, anteriors): el camí que connectava els rius Llobregat i Besòs; les connexions amb el Baix Llobregat, el Vallès i el Maresme; les vies de comunicació dels antics pobles del Pla de Barcelona amb el port, el traçat del rec Comtal... Totes les propostes transcorren pel traçat urbà de Barcelona, aptes per a tothom, amb estacions de metro prop dels punts de partida i d'arribada, sense cap dificultat tècnica i amb distàncies que van dels tres als onze quilòmetres. Cada itinerari s'acompanya amb una contextualització històrica sobre la importància que tingué el camí que se segueix i d'alguns dels vestigis que com a testimonis físics ens permeten rememorar èpoques llunyanes. En resum, una proposta original per conèixer Barcelona trepitjant els seus carrers i sentint la geografia i la història als nostres peus. – X.C.

21

UNA PETITA HISTÒRIA DE LA RELACIÓ DE PICASSO AMB CATALUNYA

Óscar Carreño

Un artista anomenat Picasso

Publicacions de l'Abadia de Montserrat
i Fundació Museu Picasso de Barcelona,
Barcelona, 2022.

Si preguntem a l'eina de moda d'Internet, ChatGPT —el sistema d'intel·ligència artificial entrenat amb milers de textos de diferents fonts per donar resposta de manera efectiva a dubtes escrits en llenguatge natural—, els noms dels pintors més universalment coneguts, el nom de Picasso, com no podria ser altrament, surt a la llista. La seva producció ha influït de manera profunda en l'art del segle XX i el seu nom s'ha integrat en l'imaginari col·lectiu com a sinònim d'artista. Picasso residí durant diversos períodes de la seva vida a Catalunya: a Barcelona, Gósol, Horta de Sant Joan i Cadaqués. En aquest petit llibre trobarem, reconstruïdes, aquestes diverses estades i en quina mesura tingueren influència en la seva trajectòria personal i artística. No pretén ser una biografia, sinó un breu text introductori sobre l'artista i la relació que el va unir amb el nostre país. El podríem dividir en tres grans apartats. El primer, de caràcter biogràfic, detalla els aspectes de la seva vida durant els anys en què tingué relació amb Barcelona i les diverses estades que va fer a les altres poblacions. La segona, sobre Picasso com a artista universal i la seva relació amb Jaume Sabartés, el seu secretari i impulsor del Museu Picasso a Barcelona. Finalment, Picasso

presentat en sis quadres: algunes de les seves obres més conegudes explicades, tant pel que fa a allò que es veu com a allò que no es veu. Per acabar, un plànol de la ciutat de Barcelona identificant la ubicació de disset elements de la geografia urbana relacionats amb el pintor malagueny. Tot plegat, contat d'una manera ben entenedora, adreçat a tots els públics amb independència dels seus coneixements (o, fins i tot, del seu interès) en el món de l'art contemporani. —x.c.

EL SIGNIFICAT DELS SÍMBOLS

Mircea Eliade
i Ioan Petru Couliano (ed.)
Diccionari dels símbols
Fragmenta, Barcelona, 2022.

En un exercici de recursivitat, el *Diccionari de la llengua catalana* defineix *diccionari* com a «Obra que recull [...] els termes d'una ciència, d'un art, d'una activitat, etc., amb llur significació, disposats en un ordre determinat». Això el converteix, clarament, en una obra de referència no pensada per a ser llegida de cap a peus, sinó consultada quan cal trobar-hi alguna informació o es té alguna mena de dubte. El podem tenir a la tauleta de nit, certament, però farà més servei al costat de l'ordinador. *El Diccionari dels símbols*, que, feliçment, tenim disponible en català, assoleix

plenament tots aquests objectius i, ben segur, esdevindrà una obra de referència fonamental per a tothom que treballi en qualsevol branca del coneixement, de la cultura, de la religió en la qual un símbol representi una idea, un misteri, una creença, un posicionament, un misatge... Com es diu a la introducció, el símbol no és sols un significat, altrament seria un signe artificial, convencional. El símbol és més que un signe perquè és per ell mateix un camí cap a allò que assenyala. A més a més, tenim la sort de trobar-nos amb una edició pulcrament treballada, amb un paper prou prim per evitar un volum excessivament gruixut i, alhora, prou compacte i amb una tonalitat que fa que la tinta no transparenti i que la vista no es cansi. A cadascuna de les entrades trobarem un text, de llargària variable en funció del tema, en què s'explica l'etimologia del mot, el seu significat literal i tota la simbologia associada. Com a exemple, l'entrada dedicada a l'encens detalla la sinonímia del mot, les menes d'encens existents i, finalment, el significat simbòlic en diverses cultures (xinesa, coreana, budista, hinduista i en les religions del Llibre). Es clou amb la bibliografia, a la qual es pot recórrer per obtenir més informació. El mateix esquema, amb major o menor extensió, és el que podrem trobar als altres noranta-vuit símbols recollits en aquest diccionari. —x.c.

